

AANNAMEBELEID

GEMENGD NAAR SCHOOL

Een uitgave van het Kenniscentrum Gemengde Scholen

Voorwoord

Kansenongelijkheid en segregatie in het onderwijs nemen de laatste jaren toe in Nederland, zo laat onderzoek van de onderwijsinspectie zien. De inspectie is daar bezorgd over, onder meer omdat daardoor steeds meer ‘bubbels van gelijkgestemden’ ontstaan. Die bezorgdheid wordt steeds breder gedeeld, door ouders, scholen, schoolbesturen, de minister en de Onderwijsraad. Cruciale vraag is natuurlijk: wat is er tegen te doen?

Een belangrijke eerste stap is een duidelijk en transparant beleid rond aanmelding en toelating op scholen, en het toezien op de naleving daarvan. Zo kun je een gelijk speelveld scheppen en ervoor zorgen dat alle ouders evenveel kans hebben dat hun kind een plaats krijgt op de school van hun voorkeur.

Kinderen mogen voor het basisonderwijs worden ingeschreven vanaf de dag dat ze 3 jaar oud worden. Maar uit onderzoek in bijvoorbeeld de gemeente Utrecht weten we, dat scholen soms kinderen al veel eerder op schaduwlijsten zetten en dat die kinderen vervolgens automatisch een plek krijgen. Dat levert een ongelijk speelveld op, waar velen zich ongemakkelijk bij voelen. Schoolleiders gaven aan dat als een school in de buurt ermee begon, andere scholen niet achter wilden blijven. Ouders die er gebruik van maken gaven aan dat ze liever zagen dat erop zou worden toegezien dat het speelveld gelijk was. In steden waar een centraal aanmeldbeleid is, blijkt dat ouders dat accepteren en willen dat het wordt voortgezet, zo laat ook recent onderzoek in Nijmegen zien.

In deze brochure gaan we nader in op aanmeldbeleid, de juridische stappen die moeten worden doorlopen en het scheppen van een gelijk speelveld. We geven de stand weer van de kennis uit onderzoek en de ervaringen uit verschillende gemeenten. We hopen dat ouders, scholen, schoolbesturen en gemeenten met deze informatie geïnspireerd aan de slag gaan.

www.gemengdescholen.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Naar school: de (juridische) stappen die moeten worden doorlopen	4
<i>Aanmelding en vooraanmelding</i>	4
<i>Toelating</i>	4
<i>Inschrijven en Plaatsen</i>	5
<i>Termijnen</i>	6
<i>Niet eens met het besluit van de school?</i>	6
2. Veel gestelde vragen	7
<i>Aanmelding en toelating van leerlingen</i>	7
<i>Beleid rond aanmelden</i>	8
3. Wat kun je wel en niet bereiken met aannamebeleid?	10
4. Literatuur	12
Colofon	13

1. Naar school: de (juridische) stappen die moeten worden doorlopen

Het formele proces van aanmelding van een leerling tot daadwerkelijk in de klas zitten van die leerling is in vier stappen te onderscheiden: Aanmelden, Toelaten, Inschrijven en Plaatsen. Op deze vier stappen met de bijbehorende rechten en plichten van school en ouders gaan we hier in.

Aanmelding en vooraanmelding

Artikel 40, lid 2, Wet op het primair onderwijs (Wpo) zegt dat de aanmelding van kinderen voor toelating tot de basisschool kan worden gedaan vanaf de dag waarop het kind de leeftijd van 3 jaar bereikt (zie voor de volledige tekst https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2021-10-01/#HoofdstukI_TiteldeellI_Afdeling1_Paragraaf4_Artikel40). De gedachte van de wetgever achter deze leeftijd is tweeledig. Ten eerste dat er dan een betere inschatting kan worden gemaakt welke ondersteuning er voor de leerling eventueel nodig is. Ten tweede dat door een vaste leeftijd te kiezen wordt bijgedragen aan een gelijk speelveld voor iedereen die een kind wil aanmelden.

Bij veel scholen is er sprake van een vooraanmelding, dat wil zeggen dat kinderen op een jongere leeftijd dan drie jaar op een lijst worden gezet en bij het bereiken van de driejarige leeftijd automatisch op school worden toegelaten. Een dergelijke werkwijze is (vanwege dat automatisme) in strijd met de Wpo, zo liet bijvoorbeeld minister Slob weten (Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Paul (VVD) d.d. 12 november 2021).

Er zijn geen wettelijke voorwaarden aan de vorm van aanmelding gedaan, een e-mail met de opmerking "kan mijn kind bij u op school komen" is een aanmelding en dan beginnen de termijnen te lopen (zie verder onder Termijnen).

Toelating

Op het moment dat een ouder een kind heeft aangemeld start de zorgplicht van de school. Hierop zijn voor basisscholen twee uitzonderingen, namelijk als de school vol zit (wat objectief moet worden aangetoond) of als de ouder de grondslag van de school niet onderschrijft. Dit laatste is alleen aan de orde bij scholen die een duidelijk godsdienstig/levensbeschouwelijk profiel hebben.

Als een school meer aanmeldingen heeft dan beschikbare plekken, dan kunnen er voorrangregels worden toegepast -- bijvoorbeeld broertje en zusjes of kinderen uit de wijk worden als eerste geplaatst. Dit dient wel transparant en tijdig te worden gecommuniceerd. Natuurlijk is ook loting of een andere transparantie wijze van verdeling van de beschikbare plekken mogelijk.

Zorgplicht

Zorgplicht wil zeggen dat de school moet zorgen voor een passend onderwijsaanbod voor leerlingen die extra hulp nodig hebben. Dat kan op de eigen school zijn met extra ondersteuning of als dat niet mogelijk is op een andere school, meestal het speciaal (basis)onderwijs. De school van aanmelding is

verantwoordelijk voor het vinden van passend onderwijs; als dat niet op de eigen school kan, dan op een andere school.

Bij een aanmelding van een leerling met extra zorgbehoefte dient de school te onderzoeken of de extra ondersteuning in de vorm van doeltreffende aanpassingen zelf kan worden geboden, al dan niet met financiering of arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. De verplichting tot het verrichten van doeltreffende aanpassingen geldt niet wanneer de aanpassingen een onevenredige belasting vormen.

Zelfs als voor de school al duidelijk is dat de leerling niet kan worden toegelaten, bijvoorbeeld omdat een kind met extra ondersteuningsbehoefte komt in een klas waar al meerdere kinderen met extra ondersteuningsbehoefte zitten, heeft de school zorgplicht en dient zorgvuldig te onderzoeken of de aangemelde leerling alsnog op school kan worden toegelaten. Het telefonisch adviseren om naar een andere school te gaan is niet toegestaan volgens de Geschillencommissie passend onderwijs (in zijn advies van 26 juli 2021, nr. 2021007888).

De school van aanmelding dient dus te onderzoeken of een leerling kan worden toegelaten. Om te kunnen onderzoeken of aan de zorgplicht kan worden voldaan is medewerking van ouders noodzakelijk. Maar het niet meewerken van ouders aan een onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte is geen reden om de toelating te weigeren, de school zal dan eigen onderzoek moeten uitvoeren.

Geldelijke bijdrage en toelating

Door de wetgever is nadrukkelijk opgenomen dat het toelaten niet afhankelijk mag worden gesteld van het moeten betalen van, zoals dat in de wet is omschreven, "een geldelijke bijdrage". De school mag niet de ouders verplichten een bedrag te betalen als ouderbijdrage waarna de leerling op school kan worden toegelaten.

Toelating leerlingen zonder verblijfsvergunning

Kinderen die zonder verblijfsvergunning in Nederland verblijven hebben ook recht op onderwijs, het niet hebben van een verblijfsvergunning is geen reden om een leerling te weigeren.

Inschrijven en Plaatsen

Op het moment dat er besloten is over toelaten zal de leerling worden ingeschreven in de leerlingenadministratie; dit is een administratieve handeling. Bij sommige scholen staat er boven het aanmeldformulier 'inschrijfformulier' en dit kan tot gevolg hebben dat de school juridisch gezien al heeft besloten over toelating. In een advies van de commissie heroverweging in Nijmegen heeft een ouder op die grond gelijk gekregen en is de leerling toegelaten boven het plafond van het aantal op de school toe te laten leerlingen.

Het begrip 'plaatsen' slaat op het daadwerkelijk toewijzen van een klas aan een leerling, dus bijvoorbeeld het plaatsen in groep 1A of groep 1B of op locatie A of locatie B.

Termijnen

Voor het doorlopen van de verschillende stappen van aanmelding en toelating heeft de wetgever een aantal termijnen in de wet opgenomen waarbinnen besluiten moeten worden genomen. De wettelijke termijn lopen ook door in de schoolvakanties.

- De school neemt binnen zes weken na aanmelding het besluit over toelaten van de leerling. Deze termijn kan met vier weken worden verlengd maar dat moet wel schriftelijk of per e-mail aan de ouders zijn gemeld.
- Als het kind al vier is en de school heeft binnen de termijn geen besluit genomen, dan wordt de leerling tijdelijk geplaatst op de school en als leerling ingeschreven. Uitzondering hierop is als de leerling nog op een andere school staat ingeschreven.

Kortom: een school die twijfelt over het kunnen voldoen aan de zorgplicht dient snel te handelen, zeker als er nader onderzoek nodig is en niet te wachten tot na de vakantie.

Niet eens met het besluit van de school?

Als een ouder het niet eens is met het besluit van de school omdat de school aangeeft niet de noodzakelijke ondersteuning te kunnen bieden, is er door de wetgever een Geschillencommissie opgericht: De Geschillencommissie passend onderwijs. Het bezwaar dient binnen zes weken nadat de school heeft besloten te worden ingediend.

Informatie hierover is te vinden op

<https://www.onderwijsgeschillen.nl/commissie/geschillencommissie-passend-onderwijs-gpo>

2. Veel gestelde vragen

Aanmelding en toelating van leerlingen

- Vraag: Vanaf welke leeftijd mag je leerlingen toelaten tot de basisschool?
- Antwoord: *Op grond van artikel 40 van de Wet primair onderwijs mag dat vanaf de dag waarop de leerling drie jaar wordt.*

- Vraag: Mag je als basisschool een interesselijst aanleggen, dat wil zeggen een lijst waarop ouders van wie het kind nog geen drie jaar oud is kenbaar maken dat ze graag naar je school zouden willen komen?
- Antwoord: *Ja, dat mag. Maar omdat er geen wettelijke grondslag is dient bij een dergelijke lijst aan de bepalingen van de Avg te worden voldaan. Dat wil zeggen: er moet duidelijk worden beschreven wat het doel is van de lijst, hoe lang de gegevens bewaard zullen worden en ouders zullen schriftelijk moeten aangeven dat ze akkoord zijn met het opnemen van persoonsgegevens van hunzelf en hun kind.*

- Vraag: Mag je een interesselijst ook gebruiken om ouders wanneer hun kind drie jaar is met voorrang toe te laten?
- Antwoord: *Nee, dat is door de wet verboden vanwege het automatisme van plaatsing. De wetgever heeft de leeftijd van 3 jaar ingesteld om voor alle ouders een gelijk speelveld te scheppen. Het mag dus niet uitmaken of een kind een uur of een jaar van tevoren op een interesselijst staat, want alle kinderen van 3 jaar moeten evenveel kans hebben op een plek.*

- Aanvullende vraag: Als ouders vóór de derde verjaardag van hun kind hebben aangegeven dat ze belangstelling hebben voor een school, mag de school dan een bericht sturen rond de derde verjaardag om deze ouders eraan te herinneren zich in te schrijven? Of is dat niet de bedoeling en valt dat ook onder een vooraanmelding?
- Antwoord: *De leeftijd van 3 jaar voor inschrijven is onder meer bedoeld om een gelijk speelveld te scheppen, dat wil zeggen dat alle ouders even veel kans krijgen hun kind op de school van hun voorkeur geplaatst te krijgen. (Daarnaast ook om scholen de tijd te geven voor beter zicht op de ondersteuningsbehoefte van het kind.)
Lijsten van ouders die belangstelling hebben zijn toegestaan, mits die niet automatisch tot plaatsing en toelating leiden. Met andere woorden het staan op een interesse lijst mag verder op geen enkele wijze tot voorrang leiden, de school mag geen plekje vrijhouden.*

- *Als ouders hebben ingestemd met vermelding op de lijst van belangstellenden, dan is er geen bezwaar tegen een berichtje sturen door de school tegen de tijd dat het kind kan worden toegelaten, zolang het gelijke speelveld maar in stand wordt gehouden. Ouders dienen na het berichtje van school de actie van aanmelden te doen.
Als een school steeds kijkt naar alle kinderen die op een bepaald moment drie jaar worden (bijvoorbeeld per maand of kwartaal), dan moeten dus alle kinderen even veel kans op plaatsing krijgen, ongeacht of de ouders een jaar of een maand van tevoren hebben aangegeven voor de school te willen kiezen.
Als er meer aanmeldingen dan plaatsen zijn, dan kan er bijvoorbeeld worden geloot zodat het gelijke speelveld in stand blijft.*

- Vraag: Hoe zit het met aanmeldingen van leerlingen die extra ondersteuning op school nodig hebben?
- Antwoord: *De school zal onderzoek moeten doen of de voor de leerling noodzakelijke ondersteuning kan worden geboden. Mocht de school op basis van dit onderzoek tot de conclusie komen dat de benodigde ondersteuning niet kan worden geboden dan moet de school een andere school vinden die wel de ondersteuning kan bieden. Dit is de zorgplicht die scholen sinds de invoering van passend onderwijs in 2014 hebben.*

- Vraag: Hoe kunnen of moeten scholen ouders informeren over aanmeldbeleid?
- Antwoord: *Scholen dienen het aanmeldingsbeleid te vermelden in hun schoolgids en op de website.*

- Vraag: Kunnen ouders bezwaar maken tegen een beslissing hun kind niet toe te laten? En zo ja, hoe?
- Antwoord: *Ja, ouders kunnen bezwaar maken tegen het besluit om hun kind niet tot de school toe te laten. De wijze van bezwaar maken hoort te staan in de brief met onderbouwing waarom hun kind niet tot de school kan worden toegelaten.*

- Vraag: Wat is 'wegadviseren'? en waarom vind de minister dat zorgelijk?
- Antwoord: *Onder wegadviseren wordt verstaan het op basis van uiterlijke kenmerken, zoals taalbeheersing of duidelijk zichtbare beperking aangeven dat de school waarschijnlijk niet passend is en dat beter bij een andere school kan worden aangemeld. De Minister vindt dat zorgelijk omdat dit segregatie in de hand werkt en omdat het in strijd met de wettelijke opdracht aan scholen om zo passend mogelijk onderwijs te bieden is.*

- Vraag: Hoe zit het met de vrijwillige ouderbijdrage en aanmeldbeleid?
- Antwoord: *De aanmelding mag nooit afhankelijk worden gemaakt van de vrijwillige ouderbijdrage.*

Beleid rond aanmelden

- Vraag: Hoeveel beleidsruimte hebben schoolbesturen en scholen voor het voeren van aanmeldbeleid?
- Antwoord: *Schoolbesturen hebben ruimte om aanmeldbeleid te voeren op verschillende grond, bijvoorbeeld op basis van een geloofsovertuiging, maar ook maximale klasgrootte en het geven van voorrang aan broertjes en zusjes van leerlingen die al op school zitten. Wel is het zo dat dit beleid consequent moet worden toegepast en duidelijk gecommuniceerd in de schoolgids en website.*

- Vraag: Wat is centraal aanmeldbeleid?
- Antwoord: *Bij centraal aanmeldbeleid maken alle scholen in de gemeente of regio afspraken dat zij volgens dezelfde wijze omgaan met aanmeldingen voor hun school. Dat kan ook bestaan uit een centraal aanmeldpunt waar ouders voor alle scholen zich moeten aanmelden.*

- Vraag: Wat is de rol van de gemeente bij centraal aanmeldbeleid?
- Antwoord: *In de meeste gevallen van centraal aanmeldbeleid ondersteunt de gemeente de invoering van een centraal aanmeldbeleid, bijvoorbeeld door het (gedeeltelijk) bekostigen van onderzoek of een projectleider voor de invoering, De gemeente kan in het kader van het verplichte jaarlijkse overleg met de schoolbesturen (art. 167a Wet op het primair onderwijs) het aanmeldbeleid ook agenderen, zeker als er signalen van ouders zijn over het aanmeldbeleid van scholen.*

- Vraag: Waarom wordt in sommige gemeenten gekozen voor centraal aanmeldbeleid?
- Antwoord: *De belangrijkste reden om over te gaan tot een centraal aanmeldbeleid is: voor alle ouders duidelijkheid te geven over het aanmelden tot de school. Voor scholen is een belangrijke reden het hebben van duidelijkheid over het aantal te verwachten leerlingen. Op het moment dat aanmeldbeleid niet duidelijk is, schrijven ouders hun kinderen op meerdere scholen in om zeker te zijn van een plek. Hierdoor zijn er altijd scholen die een leerling verwachten die niet komt.*

- Vraag: Welke vormen van centraal aanmeldbeleid zijn er?
- Antwoord: *Dat loopt van een afspraak van de scholen om op dezelfde momenten te besluiten over toelating van leerlingen via het hanteren van gelijke procedures tot één centraal aanmeldpunt waar alle leerlingen aangemeld moeten worden.*

- Vraag: Welke gemeenten hebben centraal aanmeldbeleid?
- Antwoord: *In veel gemeenten is er centraal aanmeldbeleid in een lichte vorm, dat wil zeggen afspraken tussen de schoolbesturen en gemeenten. Gemeenten die werken met een centrale aanmelding zijn o.a. Nijmegen, Amsterdam, Utrecht en Den Haag.*

3. Wat kun je wel en niet bereiken met aannamebeleid?

Wanneer scholen handelen naar de letter en de geest van de wet en leerlingen pas laten aanmelden voor het basisonderwijs wanneer ze drie jaar worden, dan is er in beginsel sprake van een gelijk speelveld voor ouders. Een voorwaarde daarbij is dat alle betrokkenen goed op de hoogte zijn van wat de wet betekent (ouders, scholen en besturen, gemeente). Op scholen waar meer aanmeldingen zijn dan plaatsen moet vervolgens gezorgd worden dat alle ouders evenveel kans hebben op plaatsing. Dat moet transparant en fair gebeuren, bijvoorbeeld via loting en/of duidelijke voorrangsregels. Veel gebruikte regels zijn dat voorrang wordt gegeven aan kinderen die al broertjes of zusjes op de school hebben en aan kinderen uit de buurt.

Op zichzelf zijn een gelijk speelveld en gelijke kansen op plaatsing heel belangrijk. Maar wanneer de twee genoemde voorrangsregels worden ingezet, dan is het de vraag of er dan daadwerkelijk verandering in de samenstelling van de leerlingpopulatie kan worden verwacht? Als de spelregels niet expliciet over gemengde scholen gaan, dan kan je geen substantiële verandering in de leerlingsamenstelling verwachten, ook niet in gemengde wijken. En als er wellicht in de praktijk toch een kleine verandering ontstaat, dan kan die verandering hoogstens een onbedoeld effect zijn. (Een effect dat bovendien moeilijk aan het beleid kan worden toegeschreven en ook andere oorzaken kan hebben, zoals verandering van de wijksamenstelling door bijvoorbeeld gentrificatie.)

Zou het helpen wanneer je bij het aanmeldbeleid wel expliciete spelregels gaat hanteren om scholen meer gemengd te krijgen? Bijvoorbeeld een spelregel die aangeeft dat je streeft naar een leerlingpopulatie die een afspiegeling vormt van de populatie in de wijk en in de stad? Stel dat de verhouding tussen lager- en hoger opgeleiden 60-40 is, dan kun je afspreken dat elke school daar bijvoorbeeld maximaal 5% van mag afwijken. Wij kennen maar twee voorbeelden uit de onderwijspraktijk waarin is geprobeerd met expliciete spelregels scholen gemengder te maken. Dat is overigens opmerkelijk weinig in al die jaren dat er over onderwijssegregatie wordt gediscussieerd.

Het eerste voorbeeld is het centrale aanmeldbeleid van Nijmegen. Bij de start van dat beleid in 2008 is inderdaad een laatste spelregel opgenomen over afspiegeling. Maar omdat er veel meer plaatsen op scholen waren dan kinderen, hadden alle kinderen al een plaats voordat die spelregel in werking zou moeten treden. Daarvan leren we dat een dergelijke spelregel met name van belang is in situaties van schaarste aan plaatsen.

Het tweede voorbeeld betreft één school, de Vierambacht in Rotterdam. Die heeft, om een afspiegeling te worden van de wijk, rond 2010 een aantal jaren gewerkt met dubbele wachtlijsten, een voor lager opgeleide ouders en een voor hoger opgeleide ouders. Daardoor werd de school daadwerkelijk meer gemengd. De toenmalige Commissie Gelijke Behandeling (de voorloper van het huidige College voor de Rechten van de Mens) vond dat toelaatbaar; op deze manier onderscheid maken op basis van opleiding was geen discriminatie. Een vraag is wel of scholen of schoolbesturen dat in de praktijk nu nog kunnen doen.

Beide voorbeelden zijn uit de tijd van vóór de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die 2018 in werking trad en hoge eisen stelt aan het gebruik van persoonsgegevens door bijvoorbeeld overheden en scholen/besturen die het opleidingsniveau van ouders willen weten. Dat gebruik moet voldoen aan de redenen voor gebruik die de AVG noemt. Een van de redenen of grondslagen is dat je wettelijk verplicht bent de informatie te verzamelen. Bijvoorbeeld: aanvankelijk

mochten scholen aan ouders hun opleidingsniveau vragen, omdat dat niveau een rol speelde in de toekenning van gelden om onderwijsachterstanden te bestrijden. Maar vanaf 2019 wordt daarvoor gebruik gemaakt van de indicator voor onderwijsachterstanden die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft ontwikkeld. Dat is een samengestelde indicator waar het opleidingsniveau van beide ouders onderdeel van uitmaakt. Het CBS bepaalt aan de hand van de indicator de achterstandsscore van een school en gemeente. Scholen spelen nu geen rol meer bij het verzamelen van de informatie.

Wanneer schoolbesturen (al of niet samen met de gemeente) aanmeldbeleid willen inzetten om gemengde scholen te bevorderen en daarbij het opleidingsniveau van ouders willen gebruiken, dan moeten zij dus ook nagaan of er een reden of grondslag is (uit de AVG) om dat opleidingsniveau te registeren. Een reden die de AVG noemt is dat ouders er toestemming voor geven (bijvoorbeeld voor de duur van het aanmeldproces). Een tweede reden uit de AVG is dat het gaat om een 'taak van algemeen belang'. Als schoolbesturen gezamenlijk aanmeldbeleid voeren, dan doen ze dat met het oog op het algemeen belang en als onderdeel van hun maatschappelijke opdracht. En wat de wet- en regelgeving omtrent de Lokale Educatieve agenda betreft: de partners zijn verplicht om 'op overeenstemming gericht overleg' te voeren over een evenwichtige verdeling van achterstandsleerlingen en om het risico op taalachterstand vast te stellen voor voorschoolse educatie. Op dat punt is er dus sprake van een wettelijke verplichting.

Het werken met dubbele wachtlijsten of een extra spelregel bij (centraal) aanmeldbeleid is sinds de komst van de AVG in 2018 dus niet gemakkelijker geworden. Dat vraagt wat van scholen, schoolbesturen en (vooral bij centraal aanmeldbeleid) ook van de gemeente. Zij zullen hun kennis over de mogelijkheden en beperkingen van aanmeldbeleid op peil moeten brengen en houden. Bij ons onderzoek in Utrecht (in 2019-2020) bleek dat bij veel scholen en besturen deze kennis niet of onvoldoende aanwezig was. Een studiemiddag of informatiebijeenkomst erover kan dan helpen. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van actuele informatie van de inspectie, die scherper gaat toezien op het naleven van de wet- en regelgeving omtrent de Lokale Educatieve Agenda.

Naast het beter toerusten van de professionals is het ook nodig om heldere en goede voorlichting te geven aan alle ouders. In Utrecht is (mede naar aanleiding van ons onderzoek) centraal aanmeldbeleid ingevoerd in oktober 2021 en daar is voorlichting gegeven met brieven, flyers, een website en een helpdesk. Bovendien is er een klachtenregeling en kunnen ouders terecht bij een ombudspersoon wanneer ze niet tevreden zijn. In Nijmegen is er een onafhankelijke heroverwegingscommissie waar ouders terecht kunnen als ze het niet eens zijn met de beslissing over toewijzing aan een school.

De conclusie die we voorzichtig kunnen trekken is dat aannamebeleid enerzijds perspectiefrijk is als je segregatie wilt bestrijden en gemengde scholen wilt bevorderen (zoals onderzoekers van de pilots in de jaren 2008-2012 het noemden); in potentie is aannamebeleid een bruikbaar instrument. Anderzijds weten we nog weinig over onder welke omstandigheden en voorwaarden aannamebeleid effectief is in de praktijk. Om daar meer over te weten te komen kunnen we experimenten of pilots houden en die goed monitoren en evalueren. Daarnaast kunnen we ook onze kennis vergroten door simulaties die gebruik maken van data over de bevolking van een stad of wijk. Wat we ondertussen wel zeker weten is dat een gelijk speelveld en gelijke kansen op plaatsing niet alleen de kansengelijkheid in het onderwijs vergroten, maar ook basisvoorwaarden zijn voor beleid dat gemengde scholen wil bevorderen.

4. Literatuur

Centraal Planbureau (2021). *Beschermen van gelijke toegang tot scholen*. Den Haag: CPB.

<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-Beschermen-van-gelijke-toegang-tot-scholen.pdf>

Centraal Planbureau (2021). *Mechanismen om leerlingen over scholen te verdelen*. Den Haag: CPB.

<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Achtergronddocument-Mechanismen-om-leerlingen-over-scholen-te-verdelen.pdf>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2020). *Brief van de minister aan de Tweede Kamer over Toelatingsbeleid en toegankelijkheid in het funderend onderwijs d.d. 18 december 2020*. Den Haag: Ministerie van OCW.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z25515&did=2020D53580

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2021) Brief van de minister met antwoorden op de vragen van het lid Paul (VVD) over aanmeldbeleid en segregatie.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2021/11/12/antwoord-op-kamervragen-over-het-bericht-de-baby-aanmelden-voor-een-witte-basisschool-gaat-in-utrecht-niet-meer-als-mijn-kind-naar-kanaleneiland-moet-zou-ik-niet-blij-zijn/antwoord-op-kamervragen-over-het-bericht-de-baby-aanmelden-voor-een-witte-basisschool-gaat-in-utrecht-niet-meer-als-mijn-kind-naar-kanaleneiland-moet-zou-ik-niet-blij-zijn.pdf>

Colofon

Tekst: Jeroen Peters; voorwoord en paragraaf 3 Guido Walraven

Publicatiedatum: november/december 2021

Logo: René de Haan

Dit is een uitgave van het Landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen.

Mocht u na het lezen van deze brochure meer informatie willen hebben over het mengen van scholen in het algemeen, dan kunt u terecht op www.gemengdescholen.nl. Ook voor ondersteuning of advies kunt u bij het Kenniscentrum Gemengde Scholen terecht.

